

Bruxelles, 24.5.2019
COM(2019) 236 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Analiza progreselor realizate în punerea în aplicare a Strategiei UE privind
infrastructurile ecologice**

{SWD(2019) 184 final}

1. Context și introducere

Infrastructura ecologică este definită în Strategia UE pentru infrastructurile ecologice drept „o rețea planificată strategic, alcătuită din zone naturale și seminaturale, precum și din alte elemente de mediu, care este concepută și gestionată pentru a oferi o gamă largă de servicii ecosistemice. Ea integrează spații verzi (sau acvatică, în cazul ecosistemelor de acest tip) și alte elemente fizice ale zonelor terestre (inclusiv de coastă) și ale celor marine. Pe uscat, infrastructurile ecologice sunt prezente atât în mediul rural, cât și în cel urban”.

Spre deosebire de infrastructura gri, care servește unui singur scop, spațiile verzi bogate în biodiversitate pot să îndeplinească o varietate de funcții extrem de utile, adesea simultan și la un cost foarte mic, aducând beneficii oamenilor, naturii și economiei.

În UE, infrastructura ecologică cuprinde drept pilon central rețeaua Natura 2000, precum și spațiile naturale și seminaturale din afara acestei rețele, cum ar fi parcurile, grădinile private, gardurile vii, zonele tampon de vegetație aflate de-a lungul râurilor sau peisajele agricole bogat structurate, caracterizate de anumite elemente și practici, plus elemente artificiale cum ar fi acoperișurile verzi, pereții verzi sau podurile ecologice și scările de pești. Beneficiile anuale ale serviciilor ecosistemice furnizate doar de rețeaua Natura 2000 au fost estimate la 300 de miliarde EUR în întreaga UE¹, beneficiile infrastructurii ecologice fiind cu mult mai mari.

Obiectivul 2 al Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020 prevede „menținerea și ameliorarea ecosistemelor și a serviciilor aferente prin crearea unei infrastructuri ecologice și refacerea a cel puțin 15 % din ecosistemele degradate până în 2020”. Îndeplinirea integrală a obiectivului 2 și readucerea componentelor rețelei Natura 2000 la un stadiu corespunzător ar putea genera până la 50 000 și, respectiv, 140 000 de locuri de muncă suplimentare, venituri directe de până la 4,2 și, respectiv, 11,1 miliarde EUR anual, precum și o gamă mai largă de beneficii ale serviciilor ecosistemice².

În 2013, Comisia a adoptat o Strategie a UE privind infrastructurile ecologice³ pentru a spori aceste avantaje economice prin atragerea de investiții mai mari în capitalul natural al Europei, în vederea atingerii obiectivelor sale în materie de biodiversitate până în 2020. Strategia menționează patru fluxuri de lucru prioritare: promovarea infrastructurilor ecologice în principalele domenii de politică; îmbunătățirea calității informațiilor, consolidarea bazei de cunoștințe și promovarea inovării; îmbunătățirea accesului la finanțare; și contribuția la realizarea unor proiecte de infrastructuri ecologice la nivelul UE.

Strategia prevedea că, **până la sfârșitul anului 2017, Comisia ar trebui să analizeze progresele realizate în dezvoltarea infrastructurilor ecologice și să publice un raport privind experiența dobândită, care să conțină recomandări pentru acțiunile viitoare.**

---

¹ Beneficiile economice ale rețelei Natura 2000, 2013, ISBN 978-92-79-27588-3.

² Eftic, ECNC, UAntwerp și CEEWEB (2017), *Promotion of ecosystem restoration in the context of the EU biodiversity strategy to 2020* (Promovarea refacerii ecosistemelor în contextul Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020).

³ COM(2013) 249 final.

Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie⁴ prevede că, în continuare, rezultatele acestei analize vor fi utilizate pentru alegerea căii de urmat în ceea ce privește investițiile strategice în infrastructura ecologică din UE. De asemenea, analiza va contribui la evaluarea finală a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020.

Analiza vizează progresele înregistrate și provocările întâmpinate atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre⁵ în realizarea celor patru fluxuri de lucru prioritare ale strategiei, desprinde câteva învățăminte și prezintă câteva sugestii pentru continuarea punerii în aplicare a strategiei.

2. Evaluarea progreselor și a provocărilor

2.1 Promovarea infrastructurii ecologice în principalele domenii de politică: progrese și provocări

În Strategia privind infrastructurile ecologice s-a subliniat necesitatea de a se asigura faptul că infrastructura ecologică devine o componentă standard a amenajării și a dezvoltării teritoriului și că este pe deplin integrată în punerea în aplicare a politicilor ale căror obiective pot fi atinse, integral sau parțial, prin soluții bazate pe natură. Strategia prevede că politicile regionale sau de coeziune, cele din domeniul schimbărilor climatice și al mediului, al gestionării riscului de catastrofe naturale, al sănătății și protecției consumatorilor și politica agricolă comună vor fi principalele domenii de politică prin care va fi promovată infrastructura ecologică. Siturile și funcțiile rețelei Natura 2000 constituie pilonul central al infrastructurii ecologice din UE. Verificarea adecvării directivelor privind natura a concluzionat că, deși sunt instrumente esențiale pentru Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2020, aceste directive nu ar putea realiza singure obiectivul UE de a opri declinul biodiversității până în 2020. Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie prevede măsuri suplimentare, cum ar fi elaborarea unor orientări prin care să se sprijine realizarea proiectelor de infrastructură ecologică la nivelul UE pentru o mai bună conectivitate a zonelor incluse în rețeaua Natura 2000, ceea ce ar ajuta la atingerea obiectivelor stabilite în directivele privind natura, contribuind totodată la îndeplinirea altor obiective ale UE în materie de biodiversitate.

Dezvoltarea infrastructurii ecologice poate fi realizată atât prin păstrarea în stare bună a ecosistemelor cu biodiversitate bogată existente, cât și prin refacerea ecosistemelor degradate, atât a celor din cadrul rețelei Natura 2000, cât și a celor din afara acesteia. În conformitate cu Directiva privind păsările și cu Directiva privind habitatele, statele membre trebuie să formuleze obiective și măsuri de refacere pentru siturile Natura 2000 în care speciile și habitatele nu au atins încă un stadiu corespunzător de conservare. Un instrument esențial pentru stabilirea priorităților de conservare și de refacere la nivel regional sau național constă în cadrele de acțiune prioritare (*Prioritised Action Frameworks* - PAF) elaborate de statele membre în conformitate cu articolul 8 din Directiva privind habitatele. Noul format al acestor

---

⁴ COM(2017) 198 final.

⁵ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește analiza, precum și cele 28 de fișe informative naționale, bazate pe informațiile strânse în 2017.

cadre de acțiune prioritară⁶ oferă posibilitatea de a include informații referitoare la măsurile conexe mai ample privind infrastructura ecologică.

Acțiunea 6a din Strategia în domeniul biodiversității solicita statelor membre ca până în 2014, cu asistența Comisiei, să elaboreze un cadru strategic pentru a stabili prioritățile pentru refacerea ecosistemelor la nivel subnațional, național și al UE. În 2014, Comisia a publicat un studiu care să ajute statele membre să definească prioritățile pentru refacerea ecosistemelor degradate⁷. Deși există puține cadre care definesc prioritățile de refacere a ecosistemelor (CPR) la nivel național și subnațional⁸, au loc totuși unele activități de refacere⁹ – adesea ca răspuns la alte acte legislative relevante ale UE, cum ar fi Directiva-cadru privind apa (DCA) și Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin” (DCSMM). Sunt necesare eforturi mai mari pentru a finaliza CPR-urile naționale în vederea executării acțiunii 6b, în completarea cadrelor de acțiune prioritară (PAF) prevăzute de directivele privind natura, într-o manieră compatibilă cu abordarea metodologică a inițiativei UE privind cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor acestora (CEES)¹⁰ și cu activitățile de refacere impuse de legislația UE.

Mai multe state membre au creat rețele ecologice naționale sau instrumente echivalente. În numeroase state membre, obiectivele sau cerințele legate în mod specific de infrastructura ecologică sunt incluse în legislația și în politicile mai cuprinzătoare privind biodiversitatea și conservarea naturii. De exemplu, mai multe strategii și planuri naționale în domeniul biodiversității includ referiri la infrastructura ecologică (folosind această denumire sau o altă terminologie care reflectă același concept). De asemenea, infrastructura ecologică este abordată implicit și în instrumente asociate unor ecosisteme specifice, cum ar fi Strategia națională privind turbăriile a Irlandei. Cu toate acestea, cu excepția „conceptului național de infrastructură ecologică” al Germaniei¹¹, statele membre nu au adoptat încă strategii naționale dedicate în mod specific infrastructurii ecologice. Sunt însă în curs de elaborare câteva strategii naționale (de exemplu, în Spania), iar alte politici și instrumente legislative abordează – cel puțin implicit – conceptul de infrastructură ecologică astfel cum este definit de Strategia UE privind infrastructurile ecologice.

În ceea ce privește **politica UE în domeniul apei**, măsurile de retenție naturală a apei (MRNA) pot contribui la încetinirea scurgerii apei provenite din furtuni, la creșterea gradului de infiltrare și la reducerea poluării prin procese naturale. Astfel de măsuri sunt identificate ca abordări rentabile prin care se pot atinge obiectivele DCA și ale Directivei privind inundațiile (DI)¹², contribuind în același timp la protejarea biodiversității și la adaptarea la schimbările climatice. Au fost elaborate orientări privind MRNA¹³, iar în cadrul elaborării programelor

⁶ <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/PAF%20format%20EN.docx>

⁷ <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/pdf/2020/RPF.pdf>

⁸ Germania, Țările de Jos și regiunea Flandra (BE).

⁹ A se vedea nota de subsol 2.

¹⁰ Cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor acestora:

http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

¹¹ <http://www.bfn.de/bkgi.html>

¹² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52012DC0673>

¹³ Comisia Europeană (2014). Documentul de politică al UE în domeniul apei cu privire la măsurile de retenție naturală a apei. Grupul de lucru pentru programul de măsuri, instituit în baza strategiei comune de punere în

operaționale și agricole ale statelor membre a fost încurajată punerea lor în aplicare prin fondurile structurale și agricole ale UE¹⁴. O evaluare *ex post*¹⁵ a programelor operaționale a arătat că, în pofida faptului că s-au înregistrat unele progrese, trebuie depuse mai multe eforturi pentru promovarea unor programe strategice și integrate, iar planificarea infrastructurii ecologice și a MRNA la scară largă ar putea oferi beneficii din punctul de vedere al calității apei, al protecției împotriva inundațiilor și al realizării obiectivelor privind biodiversitatea. Rezultatele activității CEES, planurile de management ale bazinelor hidrografice și cadrele de acțiune prioritare pot sugera oportunități de planificare pentru identificarea spațiilor multifuncționale care prezintă cele mai mari șanse de a oferi servicii ecosistemice.

În cadrul **politicii UE privind afacerile maritime și pescuitul**¹⁶, infrastructura ecologică este menționată ca instrument care contribuie la dezvoltarea durabilă a regiunilor de coastă. Articolul 5 din Directiva privind amenajarea spațiului maritim¹⁷ face referire la obiectivele principale ale infrastructurii ecologice, stipulând că „statele membre urmăresc să contribuie la [...] conservarea, protecția și îmbunătățirea mediului, inclusiv la creșterea rezistenței la impactul schimbărilor climatice”. Totuși, infrastructura ecologică nu este utilizată suficient în planurile de amenajare a spațiului maritim, cu toate că ar putea contribui la sănătatea ecosistemelor marine și ar aduce beneficii substanțiale în ceea ce privește producția de alimente, recreerea și turismul, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, controlul evoluției liniei de țărm și prevenirea dezastrelor.

Deși conceptul de infrastructură ecologică nu a fost inclus în DCSMM, obiectivele directivei sunt aliniate la acesta, deoarece directiva este concepută să mențină biodiversitatea și să asigure curățenia, sănătatea și productivitatea oceanelor și a mărilor. Există câteva încercări de creare a unor rețele marine de infrastructură ecologică, care se realizează prin crearea unor rețele coerente de zone marine protejate în conformitate cu articolul 13 alineatul (4). Măsurile luate în temeiul directivei vor continua să atenueze presiunile pentru a îmbunătăți starea mediului marin printr-o perspectivă transfrontalieră/regională, cu ajutorul unor criterii și standarde metodologice noi¹⁸. Dezvoltarea infrastructurii ecologice poate contribui la atingerea acestui obiectiv.

În Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice¹⁹, soluțiile ecosistemice și infrastructura ecologică sunt recunoscute ca abordări relevante pentru combaterea **schimbărilor climatice**. Măsura 7 din cadrul strategiei face referire specifică la infrastructura ecologică în raport cu reziliența infrastructurii gri. La nivel internațional, beneficiile climatice ale abordărilor ecosistemice au fost evidențiate în mai multe decizii adoptate în temeiul

---

aplicare a Directivei-cadru privind apa. https://circabc.europa.eu/sd/a/2457165b-3f12-4935-819a-c40324d22ad3/Policy%20Document%20on%20Natural%20Water%20Retention%20Measures_Final.pdf

¹⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020_ro

¹⁵ [Evaluarea contribuției programelor operaționale la punerea în aplicare a politicii UE în domeniul apei](#)

¹⁶ COM(2014) 86 final.

¹⁷ Directiva 2014/89/UE; JO al UE 28.8.2014; L 257/135.

¹⁸ Decizia 2017/848 a Comisiei.

¹⁹ COM(2013) 216.

Convenției privind diversitatea biologică²⁰, precum și în Acordul de la Paris²¹. Există însă și posibilități de realizare a unor sinergii suplimentare, având în vedere frecvența crescută a dezastrelor naturale provocate de schimbările climatice, cum ar fi evenimentele meteorologice extreme din 2017, printre care s-au numărat incendii forestiere, furtuni și inundații. S-ar putea depune mai multe eforturi pentru a evidenția beneficiile multiple pe care le poate oferi infrastructura ecologică în direcția atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, atât în mod direct, de exemplu prin sechestrarea dioxidului de carbon, cât și indirect, prin reducerea cererii de energie și a poluării datorită transportului activ conex acestei infrastructuri (cum ar fi mersul pe bicicletă și pe jos), atenuării efectelor de insulă termică și reducerii nevoilor de răcire și încălzire a clădirilor prin acoperișuri verzi și pereți verzi.

Revizuirea Strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice²² a oferit ocazia de a analiza o serie de modalități prin care folosirea infrastructurii ecologice să fie încurajată și mai mult, pentru a crea, într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, societăți reziliente la schimbările climatice. O ocazie similară este oferită de revizuirea politicilor UE în domeniul apei (Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale, DCA, DI)²³. Ar putea fi explorate și alte sinergii, de exemplu cu Convenția primarilor pentru climă și energie²⁴ sau cu ICLEI – Autorități locale pentru durabilitate²⁵.

Legăturile puternice dintre **gestionarea riscului de dezastre** și mediul înconjurător sunt bine cunoscute și sunt amplificate de impactul schimbărilor climatice. Planul de acțiune al UE privind Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre în perioada 2015-2030²⁶ recunoaște în mod explicit contribuția pozitivă pe care o poate aduce infrastructura ecologică în reducerea și gestionarea riscului de dezastre. Infrastructura ecologică poate fi promovată prin mecanisme de consolidare a activității UE de gestionare a dezastrelor²⁷, dar acest lucru nu a fost încă transpus în acțiuni specifice pe teren. Experiența demonstrează că **abordările ecosistemice** precum infrastructura ecologică, soluțiile bazate pe natură, adaptarea ecosistemică, măsurile de retenție naturală a apei și măsurile ecosistemice de reducere a riscului de dezastre, reprezintă instrumente de politică rentabile²⁸; ele nu sunt utilizate însă pe deplin, iar potențialul lor ar trebui consolidat și mai mult la nivelul UE.

Deși conceptul de infrastructură ecologică nu este inclus ca atare în **politica agricolă comună** (PAC), cei doi piloni ai actualei PAC oferă un set de instrumente pentru abordarea gestionării durabile a resurselor naturale și a acțiunilor în domeniul climei, care pot contribui la infrastructura ecologică în funcție de modul în care sunt concepute și aplicate. În cadrul sistemului de ecocondiționalitate, bunele condiții agricole și de mediu (*Good Agricultural and Environmental Conditions* – GAEC) aplicabile zonelor tampon și elementelor de peisaj

---

²⁰ <https://www.cbd.int/ecosystem/>; <https://www.cbd.int/climate/>

²¹ <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

²² COM(2018) 738 final.

²³ http://ec.europa.eu/environment/water/index_en.htm

²⁴ http://www.conventiondesmaires.eu/index_en.html

²⁵ <http://iclei-europe.org/about-iclei/>

²⁶ http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/1_en_document_travail_service_part1_v2.pdf

²⁷ COM(2017) 773 final.

²⁸ <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>

presupun o infrastructură ecologică²⁹, dar beneficiile pe care le oferă acestea diferă de la un stat membru la altul. În cadrul primului pilon al PAC, practicile obligatorii de „înverzire” introduse în 2015 au potențialul de a fi benefice atât pentru mediu, cât și pentru climă; totuși, Curtea de Conturi Europeană a concluzionat³⁰ recent că este puțin probabil ca aceste practici, astfel cum sunt puse în aplicare în prezent, să ofere beneficii semnificative pentru mediu și climă, în special pentru biodiversitate. În ceea ce privește cel de al doilea pilon, statele membre și regiunile pot alege dintr-o paletă largă de măsuri de dezvoltare rurală care să contribuie la realizarea obiectivelor de agromediu și climă, iar agricultorii pot primi o plată pe suprafață pentru acestea, care poate fi completată prin sprijin specific pentru investițiile neproductive. De asemenea, se poate acorda sprijin special pentru trecerea la agricultura ecologică, pentru întreținerea acesteia sau pentru aplicarea directă a dispozițiilor Directivei privind habitatele, ale Directivei privind păsările și ale DCA³¹. Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) poate fi la rândul lui utilizat pentru a sprijini măsuri din domeniul silviculturii care au potențialul de a dezvolta sau de a menține infrastructura ecologică.

Această contribuție ar putea fi sporită prin stimularea reintroducerii elementelor de peisaj pe suprafețele cultivate și printr-o mai bună protecție a pajiștilor permanente. O evaluare *ex post* a contribuției programelor de dezvoltare rurală la îndeplinirea obiectivelor DCA și ale DI include o evaluare a utilizării măsurilor de retenție naturală a apei și a modului în care aceasta poate fi îmbunătățită în viitor. Comunicarea privind viitorul sectorului alimentar și al agriculturii³² recomandă instrumente inovatoare care au potențialul de a consolida infrastructura ecologică existentă.

S-au depus eforturi pentru integrarea infrastructurii ecologice în **politica regională a UE**: regulamentele privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune pentru perioada 2014-2020 prevăd³³ promovarea orizontală a dezvoltării durabile – inclusiv a cerințelor privind protecția mediului și a biodiversității. În orientările³⁴ adresate statelor membre, Comisia a evidențiat infrastructura ecologică și adaptarea ecosistemică drept alternative rentabile la infrastructura gri și la schimbarea destinației terenurilor utilizate intensiv sau drept măsuri complementare acestora.

Strategiile macroregionale ale UE³⁵ sunt platforme utile pentru conceperea și punerea în aplicare a proiectelor de infrastructură ecologică și pentru reunirea țărilor (din UE și din afara UE), a regiunilor și a părților interesate. Infrastructura ecologică poate deveni pilonul central din punct de vedere structural și funcțional al dezvoltării durabile în aceste regiuni. Un exemplu bun în acest sens este adoptarea în octombrie 2017, în contextul Strategiei

---

²⁹ GAEC 1 și 7; a se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

³⁰ <http://publications.europa.eu/webpub/eca/special-reports/greening-21-2017/ro/>

³¹ [Principalele statistici descriptive privind luarea în considerare a problemelor legate de apă în programele de dezvoltare rurală 2014-2020](http://publications.europa.eu/webpub/eca/special-reports/greening-21-2017/ro/)

³² COM(2017) 713 final.

³³ Articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

³⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/legislation/guidance/

³⁵ Strategiile pentru regiunile Mării Adriatice și a Mării Ionice, pentru regiunea Alpilor, pentru regiunea Mării Baltice și pentru regiunea Dunării.

macroregionale a UE pentru regiunea Alpilor, a unei declarații ministeriale comune privind infrastructura ecologică alpină.

Infrastructura ecologică a fost promovată și în **politica urbană a Uniunii Europene**. În acest sens, în 2017 s-a lansat un parteneriat în cadrul Agendei urbane a UE³⁶ cu privire la utilizarea durabilă a terenurilor și la soluțiile bazate pe natură, iar în cadrul Acțiunilor urbane inovatoare³⁷, care oferă finanțare orașelor pentru a testa soluții inovatoare pe anumite teme de dezvoltare urbană durabilă, este prevăzută o cerere de propuneri. Infrastructura ecologică a fost inclusă și în criteriile de atribuire a premiilor „Capitala europeană verde” și „Frunza verde europeană”³⁸. Cunoștințele despre infrastructura ecologică urbană se îmbogățesc și cu sprijinul proiectului „EnRoute” al CEES³⁹, precum și al proiectelor din cadrul programului Orizont 2020 care propun aplicarea în zonele urbane a unor soluții bazate pe natură⁴⁰. De asemenea, mai multe inițiative lansate de orașele europene vizează infrastructura ecologică de la nivelul orașului și de la nivel local.

În **politica de sănătate a UE**, în pofida numeroaselor studii⁴¹ care demonstrează legătura pozitivă dintre infrastructura ecologică și sănătatea umană, această infrastructură nu este utilizată pe scară largă de către factorii de decizie și de către părțile interesate ca soluție rentabilă la problemele de sănătate. Este necesară o extindere a bunelor practici, cum ar fi inițiativele Finlandei de a promova o abordare holistică a infrastructurii ecologice și a sănătății umane.

Oferind beneficii ecosistemice multiple, infrastructura ecologică poate contribui la creșterea receptivității publice față de **infrastructura energetică** nou creată. Unele forme de îmbunătățire a habitatelor, precum transformarea în habitate cu vegetație joasă a zonelor aflate sub linii electrice, s-au bucurat de popularitate în rândul comunităților locale și al proprietarilor de terenuri și au înregistrat o reducere a costurilor de întreținere a vegetației suportate de promotorii proiectelor⁴². Inițiativa „Rețele regenerabile” (*Renewables Grid Initiative*) recompensează proiectele care demonstrează practici inovatoare remarcabile în domeniul protecției naturii și al biodiversității, cum ar fi cele realizate de Elia și de Terna⁴³. Practicile de acest tip ar putea fi extinse în întreaga UE și ar putea să beneficieze de stimulente din partea autorităților de reglementare, ca bune practici care asigură realizarea promptă a proiectelor de interes comun de-a lungul coridoarelor prioritare ale rețelei TEN-E, condiție prealabilă pentru o piață energetică internă integrată, sigură, concurențială și sustenabilă și pentru atingerea obiectivelor din cadrul politicilor UE în materie de climă și de energie.

---

³⁶ <http://www.urbanagendaforthe.eu>

³⁷ <http://www.uia-initiative.eu>

³⁸ <http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/>

³⁹ www.oppla.eu/EnRoute și <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC110402>

⁴⁰ De exemplu, Nature4Cities, GrowGreen, NAIAD, NATURVATION, UNALAB, Connecting și UrbanGreenUp.

⁴¹ De exemplu, Raportul studiului privind beneficiile naturii pentru sănătate și societate

<http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/intro/>.

⁴² Proiectul BESTGRID, <https://www.bestgrid.eu>

⁴³ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

În ceea ce privește **politica UE în domeniul transporturilor**, câteva exemple ilustrează adoptarea de bune practici, dar acestea sunt încă prea izolate și sunt necesare eforturi suplimentare pentru a spori biodiversitatea prin utilizarea infrastructurii ecologice împreună cu rețelele TEN-T⁴⁴ și pentru a aduce beneficii naturii și economiei simultan cu sporirea acceptării de către societate a unor noi infrastructuri de transport. Se pot menționa în acest sens întreținerea zonelor bogate în biodiversitate aflate de-a lungul coridoarelor TEN-T sau construirea unor structuri specifice care să permită trecerea faunei sălbatice în condiții de siguranță. Prin urmare, este important să se consolideze sinergiile dintre dezvoltarea rețelilor transeuropene și a infrastructurii ecologice la nivelul UE, inclusiv prin explorarea potențialului de înverzire a proiectelor din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei⁴⁵.

2.2. Îmbunătățirea informațiilor, consolidarea bazei de cunoștințe și promovarea inovării

În Strategia privind infrastructurile ecologice, Comisia a fost invitată să îmbunătățească și să difuzeze în continuare informațiile referitoare la infrastructura ecologică. În cadrul Sistemului european de informații privind biodiversitatea⁴⁶ s-a oferit un acces mai larg la informațiile specifice despre infrastructura ecologică, inclusiv la o bibliotecă dedicată acestei infrastructuri⁴⁷. În prezent, se realizează sinergii cu alte platforme de informare relevante. Au fost publicate documente de orientare privind integrarea infrastructurii ecologice în domenii de politică specifice (de exemplu, în politicile regionale și de coeziune⁴⁸, în gestionarea apei și a inundațiilor⁴⁹, în evaluările impactului asupra mediului⁵⁰ și în evaluările strategice de mediu⁵¹).

Consolidarea bazei de cunoștințe privind infrastructura ecologică face parte dintr-o acțiune mai amplă de asigurare a bazei de cunoștințe pentru obiectivul 2 al Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020. Inițiativa UE privind cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor acestora (CEES), lansată în 2013, oferă Uniunii Europene și statelor sale membre orientări metodologice referitoare la cartografierea și evaluarea stării ecosistemelor și a serviciilor aferente. Al patrulea raport CEES⁵², publicat în 2016, a fost dedicat infrastructurii ecologice urbane.

Comisia a publicat un raport intitulat „Infrastructura ecologică strategică și refacerea ecosistemelor: metode, date și instrumente geospațiale”⁵³, ca răspuns la solicitarea formulată

---

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/inea/en/ten-t>

⁴⁵ <https://ec.europa.eu/inea/connecting-europe-facility/cef-transport>

⁴⁶ <http://biodiversity.europa.eu/>

⁴⁷ <http://biodiversity.europa.eu/topics/green-infrastructure>

⁴⁸ http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/guides/2013/guide-to-multi-benefit-cohesion-policy-investments-in-nature-and-green-infrastructure

⁴⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/green-infrastructure-and-flood-management>

⁵⁰ <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>

⁵¹ <http://ec.europa.eu/environment/eia/sea-support.htm>

⁵² <http://biodiversity.europa.eu/maes> și <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101639>

⁵³ Estreguil, C., Dige, G., Kleeschulte, S., Carrao, H., Raynal, J. și Teller, A., *Strategic Green Infrastructure and Ecosystem Restoration: geospatial methods, data and tools* (Infrastructura ecologică strategică și

în cadrul Strategiei privind infrastructurile ecologice vizând evaluarea „amplorii și a calității datelor spațiale și tehnice care sunt la dispoziția factorilor de decizie în ceea ce privește implementarea infrastructurilor ecologice”.

Agenția Europeană de Mediu (AEM) și Centrul Comun de Cercetare (JRC) desfășoară activități de sprijin pentru infrastructura ecologică și pentru refacerea ecosistemelor și au publicat rapoarte privind posibilitățile de utilizare a datelor existente și a noilor metodologii de dezvoltare a infrastructurii ecologice⁵⁴.

În ceea ce privește **politica UE în domeniul cercetării și al inovării**, cel de Al șaptelea Program-cadru (PC7) și, începând din 2014, programul Orizont 2020 finanțează proiecte relevante pentru infrastructura ecologică. Acestea oferă oportunități de investiții prin proiecte de cercetare, de inovare și demonstrative legate de dezvoltarea și evaluarea soluțiilor bazate pe natură. Oportunitățile de investiții au fost completate cu integrarea la nivelul politicilor, stabilirea de indicatori, schimburile de informații, activitățile de promovare și sensibilizare a întreprinderilor și societății, întrucât dovezile beneficiilor multiple aduse de soluțiile bazate pe natură generează extinderea și prioritizarea infrastructurii ecologice. Accesul la finanțare este facilitat prin intermediul platformei de schimb de informații Oppla⁵⁵, finanțată de sectorul cercetării, și al platformei de colaborare în rețea ThinkNature⁵⁶.

De asemenea, în Strategia privind infrastructurile ecologice Comisia a fost invitată să evalueze „contribuția pe care o pot avea standardele tehnice, în particular cele referitoare la modulele fizice și la proceduri, la creșterea pieței produselor compatibile cu infrastructurile ecologice”. Posibilitatea elaborării de standarde privind infrastructura ecologică este inclusă în programul de lucru anual al Uniunii privind standardizarea⁵⁷, iar Comisia a efectuat un studiu în această privință⁵⁸. Lucrările vor continua în lunile următoare, cu implicarea organizațiilor relevante de părți interesate și de standardizare, pentru a stabili dacă și pentru care elemente legate de infrastructura ecologică ar fi necesare standarde noi.

2.3. Îmbunătățirea accesului la finanțare

Un studiu recent⁵⁹ a estimat nivelul finanțării UE pentru infrastructura ecologică în perioada de programare 2007-2013 la aproximativ 6 579 de milioane EUR în perioada respectivă, cea mai mare contribuție venind din partea Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală. Programul LIFE oferă finanțare specifică pentru biodiversitate, inclusiv pentru infrastructura ecologică⁶⁰.

Pentru perioada 2014-2020, infrastructura ecologică este sprijinită în continuare prin alocări directe din Fondul european de dezvoltare regională și din Fondul de coeziune, destinate

---

refacerea ecosistemelor: metode, date și instrumente geospațiale), EUR 29449 EN, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2019, ISBN 978-92-79-97295-9, doi:10.2760/36800, JRC113815.

⁵⁴ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

⁵⁵ <http://oppla.eu/>

⁵⁶ <https://www.think-nature.eu/>

⁵⁷ COM(2017) 453 final.

⁵⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructures/GI%20Final%20Report.pdf

⁵⁹ http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructures/GI%20Final%20Report.pdf

⁶⁰ <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

biodiversității, naturii și infrastructurii ecologice, investițiile alocate ridicându-se la 3 700 de milioane EUR, precum și prin investiții în mai multe domenii conexe, cum ar fi protecția împotriva inundațiilor, purificarea apei sau renovarea clădirilor.

În Strategia privind infrastructurile ecologice, Comisia a fost invitată să studieze posibilitățile de înființare a unor mecanisme de finanțare inovatoare în sprijinul infrastructurilor ecologice și să creeze un mecanism de finanțare al UE în sprijinul persoanelor care doresc să dezvolte proiecte de infrastructuri ecologice. Proiectele de infrastructură ecologică sunt eligibile în cadrul Mecanismului de finanțare a capitalului natural (MFCN)⁶¹, un instrument financiar care sprijină proiectele care dau rezultate în domeniul biodiversității și al adaptării la schimbările climatice și care generează venituri sau demonstrează economii de costuri. Primul contract de împrumut a fost semnat în aprilie 2017⁶² și se preconizează că va oferi beneficii majore pentru infrastructura ecologică și pentru natură. În 2018 au fost semnate trei operațiuni suplimentare, inclusiv un împrumut acordat orașului Atena pentru infrastructuri ecologice urbane și o serie de alte proiecte relevante sunt în curs de pregătire.

Fondul european pentru investiții strategice⁶³ (FEIS) și obiectivele noului Regulament FEIS II – care face legătura între FEIS și proiecte mai sustenabile și transfrontaliere, în special cu proiecte care contribuie la atingerea obiectivelor COP 21 în materie de schimbări climatice sau la tranziția către o economie circulară, mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și (aproape) fără emisii de dioxid de carbon – pot de asemenea să contribuie, deși în mod indirect, la sprijinirea proiectelor de infrastructură ecologică.

Cofinanțarea acordată de UE pentru proiectele de realizare a infrastructurii ecologice prin soluții bazate pe natură și pentru proiectele de refacere a ecosistemelor selectate în urma cererilor de propuneri lansate în perioada 2014-2015 în contextul programului Orizont 2020 s-a ridicat la 38,6 milioane EUR; cofinanțarea acordată în urma cererilor de propuneri din 2016 s-a ridicat la 68 de milioane EUR, iar în urma celor din 2017 s-au oferit încă 73 de milioane EUR. În perioada 2015-2016, co-fondul ERA-net al rețelei BiodivERsA⁶⁴ a acordat agențiilor naționale o sumă suplimentară de 33 de milioane EUR pentru proiecte legate de infrastructura ecologică. Alte instrumente de finanțare, cum ar fi fondurile structurale, ar putea apoi să adopte rezultatele cercetărilor și ale inovațiilor relevante pentru infrastructura ecologică pentru a crește gradul de ambiție în ceea ce privește amploarea intervențiilor și coerența dintre ele, dar acest lucru nu se întâmplă încă.

Analiza de față a arătat că posibilitățile integrate în diferitele instrumente de finanțare ale UE nu au fost utilizate pe deplin și că accesul la finanțare mai poate fi îmbunătățit. Unele părți interesate consultate în cadrul Grupului de coordonare pentru biodiversitate și natură au declarat că percep ca pe un obstacol lipsa unui instrument de finanțare dedicat. Este necesar să se îmbunătățească gradul de conștientizare a posibilităților existente⁶⁵ și să se furnizeze

---

⁶¹ <http://www.eib.org/products/blending/ncff/index.htm>

⁶² <http://www.eib.org/products/blending/ncff/project-examples/index.htm>

⁶³ <http://www.eib.org/efsi/>

⁶⁴ <http://www.biodiversa.org/>

⁶⁵ A se vedea Ghidul Comisiei privind investițiile aducătoare de beneficii multiple ale politicii de coeziune în natură și în infrastructura ecologică.

informații cu privire la modul în care se pot combina diferite surse pentru realizarea unor proiecte de infrastructură ecologică mai strategice și mai integrate.

Investițiile în infrastructura ecologică aduc beneficii substanțiale sectorului privat. Infrastructura ecologică poate fi folosită de dezvoltatori pentru a crește valoarea terenurilor sau pentru a-și proteja activele de impactul schimbărilor climatice, având în vedere serviciile de stocare a dioxidului de carbon, de control al eroziunii și al inundațiilor oferite de numeroase ecosisteme. Pentru a se încuraja utilizarea acestor posibilități, sunt necesare orientări privind cuantificarea randamentului economic al investițiilor în infrastructura ecologică. Acțiunea 1(b)⁶⁶ din Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie răspunde acestei necesități oferind orientări din partea Comisiei cu privire la integrarea ecosistemelor și a serviciilor asociate acestora în procesul decizional.

2.4. Contribuția la realizarea unor proiecte de infrastructură ecologică la nivelul UE

Strategia UE privind infrastructurile ecologice a evidențiat sprijinul pentru proiectele de infrastructură ecologică de la nivelul UE drept obiectiv important pentru evitarea situației în care proiectele de infrastructură ecologică ar fi realizate doar ca inițiative independente și nu și-ar concretiza întregul potențial. Strategia a încurajat statele membre și regiunile să profite de ocaziile de a dezvolta infrastructura ecologică într-un context transfrontalier/transnațional.

În statele membre s-au realizat cu succes doar câteva inițiative transnaționale, precum Centura verde europeană⁶⁷ sau Coridorul verde al Dunării inferioare⁶⁸. În cadrul acestuia din urmă, se estimează că fiecare hectar de luncă refăcută a oferit servicii ecosistemice în valoare de 500 EUR pe an, contribuind la diversificarea mijloacelor de trai locale.

În ceea ce privește sprijinul acordat proiectelor de infrastructură ecologică de la nivelul întregii UE, instrumentele existente sunt orientate în principal către proiectele derulate pe teritoriul unui singur stat membru (cu excepția INTERREG), care au propriile cerințe de procedură și propriul calendar, ceea ce nu ușurează conceperea și realizarea unor proiecte de infrastructură ecologică transfrontaliere.

În sens mai general, există posibilitatea de a integra și mai mult infrastructura ecologică, într-o manieră sinergică, în instrumente de planificare strategică cum ar fi planurile de management al bazinelor hidrografice, planurile de gestionare a siturilor Natura 2000, planurile naționale privind calitatea aerului, programele de dezvoltare rurală și programele operaționale ale politicii de coeziune, precum și în rețelele transeuropene. Aceste planuri ar putea contribui la crearea unei rețele de infrastructură ecologică la nivelul întregii Uniuni Europene.

În Strategia privind infrastructurile ecologice s-a menționat că dezvoltarea unei așa-numite rețele TEN-G (rețeaua transeuropeană de infrastructură ecologică) „ar favoriza în mod

---

⁶⁶ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/factsheets_en.pdf

⁶⁷ <http://www.europeangreenbelt.org/>

⁶⁸ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/metadata/case-studies/lower-danube-green-corridor-floodplain-restoration-for-flood-protection>

semnificativ asigurarea rezilienței și vitalității unora dintre cele mai reprezentative ecosisteme din Europa, aducând avantajele economice și sociale aferente”. Strategia prevedea efectuarea de către Comisie a unui studiu pentru a evalua posibilitățile de a dezvolta o inițiativă TEN-G la nivelul UE, incluzând o evaluare a costurilor și a beneficiilor economice, sociale și de mediu ale unei astfel de inițiative. Parlamentul European⁶⁹, Consiliul⁷⁰ și Comitetul Regiunilor⁷¹ și-au exprimat de asemenea sprijinul pentru o inițiativă TEN-G.

În 2016 a fost publicată o analiză cost-beneficiu⁷², care a concluzionat că o abordare mai strategică a infrastructurii ecologice la nivelul UE ar putea oferi avantaje mai mari per euro investit decât actualul mod de aplicare a politicii privind infrastructura ecologică și actuala alocare a fondurilor (obținându-se un raport beneficii/costuri de peste două ori mai mare decât în cazul abordării actuale).

Conform acțiunii 12 din Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie, Comisia ar trebui să elaboreze orientări care să ofere un cadru strategic pentru sprijinirea în continuare a dezvoltării infrastructurii ecologice la nivelul UE. Acest lucru ar trebui să contribuie la identificarea proiectelor de interes european comun care să aibă prioritate și să primească finanțare adecvată în cadrul financiar multianual actual, la o scară care să nu se oprească la frontierele administrative.

3. Concluzii și etape următoare

Strategia UE privind infrastructurile ecologice a evidențiat avantajele infrastructurii ecologice și a dat avânt dezvoltării acestora în UE. S-au înregistrat progrese la diferite niveluri, dar încă nu au fost depășite toate dificultățile, iar utilizarea infrastructurii ecologice trebuie extinsă. Dovezile arată că încă nu a fost pusă în aplicare o abordare strategică a infrastructurii ecologice la nivelul UE și că ar trebui luat în considerare un cadru mai solid de favorizare a infrastructurii ecologice. Adeseori, dezvoltarea infrastructurii ecologice se realizează doar la scară mică, nefiind suficient recunoscute potențialele beneficii economice și sociale ale utilizării soluțiilor de infrastructură ecologică în locul celor de infrastructură gri.

La nivelul statelor membre sunt necesare eforturi sporite pentru elaborarea și punerea în aplicare a unor strategii naționale privind infrastructura ecologică și a unor cadre de definire a priorităților pentru refacerea ecosistemelor degradate, conforme cu abordarea CEES. Aplicarea acestora va asigura o sinergie mai puternică și un grad mai mare de complementaritate cu cadrele de acțiune prioritară stabilite în temeiul directivelor privind natura, precum și cu DCA și DCSMM.

Integrarea infrastructurii ecologice în mecanismele de finanțare corespunzătoare ale UE a oferit noi oportunități; cu toate acestea, absorbția fondurilor este încă insuficientă. Trebuie să

---

⁶⁹ Rezoluția din 2 februarie 2016 referitoare la evaluarea la jumătatea perioadei a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020, punctul 29.

⁷⁰ Concluziile din 16 decembrie 2015 referitoare la evaluarea la jumătatea perioadei a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020, punctul 30.

⁷¹ Avizul din 26 iunie 2014 pe tema „Guvernanța pe mai multe niveluri în contextul promovării Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020 și al implementării obiectivelor internaționale Aichi”, punctul 53.

⁷² A se vedea nota de subsol 59.

se intensifice eforturile de integrare efectivă a infrastructurii ecologice în legislația și politicile relevante ale Uniunii. Va fi important să se asigure o abordare mai strategică și să se utilizeze cât mai bine posibil viitoarele instrumente de finanțare ale UE pentru a sprijini infrastructura ecologică. În plus, ar trebui îmbunătățită coerența politicilor ecosistemice, inclusiv printr-o mai mare interoperabilitate a platformelor existente în acest domeniu.

Punerea în aplicare a acțiunii 12 din Planul de acțiune al UE pentru natură și a orientărilor aferente privind sprijinirea realizării unor proiecte de infrastructură ecologică la nivelul UE oferă prilejul de a clarifica și mai mult conceptul de infrastructură ecologică (având în vedere observațiile potrivit cărora aspectele multiple cuprinse în definiția UE sunt uneori dificil de înțeles). Documentul de orientare oferă și exemple concrete privind legătura dintre infrastructura ecologică și refacerea ecosistemelor. Scopul său este de a ajuta la optimizarea investițiilor în natură și biodiversitate din actualul cadru financiar multianual, precum și de a contribui la dezbaterile viitoare cu informații privind felul în care acest lucru poate fi realizat în perioada de după 2020.

În plus, orientările Comisiei cu privire la integrarea ecosistemelor și a serviciilor acestora în procesul decizional⁷³ contribuie la o mai bună luare în considerare a avantajelor economice, sociale și de mediu aduse de infrastructura ecologică.

Constatările cuprinse în prezentul raport vor fi utilizate la evaluarea Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020 și la monitorizarea acesteia. Ele vor contribui la realizarea obiectivelor altor politici esențiale ale Uniunii Europene în domenii precum creșterea economică și locurile de muncă, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, reducerea riscului de dezastre, coeziunea, agricultura și silvicultura sustenabile, precum și, într-o perspectivă mai largă, la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

---

⁷³ http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm